

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1928 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till vissa trädgårdsutställningar.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 3 februari 1928 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 65, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

a) såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för en allmän svensk trädgårdsutställning i Stockholm 1930 bevilja ett anslag av 25,000 kronor och därav anvisa för budgetåret 1928—1929 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor, att utgå under villkor, bland andra, att eventuellt uppstående överskott å utställningen enligt Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis inbetalas till statsverket eller ock reserveras för att framdeles användas för en hela riket omfattande trädgårdsutställning;

b) medgiva, att överskottet å det av riksdagen till femte nordiska trädgårdsutställningen i Göteborg 1923 å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisade anslaget må användas till bestridande av kostnaderna för anordnande av en trädgårdsutställning i samband med allmänna svenska lantbruksmötet i Stockholm 1930.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet.

Hos Kungl. Maj:t har Sveriges pomologiska förening jämte tretton andra föreningar inom trädgårdsskötselns område i skrivelse den 7 november 1927 hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att till anordnande i Stockholm hösten 1930 av en allmän svensk trädgårdsutställning anvisa ett statsunderstöd av 40,000 kronor.

Härjämte har bestyrelsen för 24:dje allmänna svenska lantbruksmötet i Stockholm 1930 i skrivelse den 31 mars 1927 hemställt, att den behållning, som uppstått å ett såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för femte nordiska trädgårdsutställningen i Göteborg 1923 av 1922 års riksdag anvisat extra anslag å 30,000 kronor, måtte av Kungl. Maj:t ställas till bestyrelsens förfogande för anordnande av en trädgårdsutställning vid nämnda lantbruksmöte.

Sistnämnda anslag hade anvisats att utgå under villkor, att eventuellt uppstående överskott å utställningen bleve efter Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis återburet till statsverket eller reserverat för en senare

nordisk trädgårdsutställning. Efter det dylikt överskott till statskontoret inlevererats med 12,437 kronor 91 öre, har Kungl. Maj:t genom beslut den 30 maj 1924 föreskrivit, att behållningen skulle reserveras för att efter Kungl. Maj:ts bestämmande framdeles användas för anordnande av en nordisk trädgårdsutställning. Jämlikt berörda beslut redovisas beloppet i statskontorets räkenskap under särskild titel bland diverse inkomster.

Lantbruksstyrelsen har under vissa villkor tillstyrkt anvisande av ett anslag av 25,000 kronor för ovan först angivna ändamål, ävensom att nämnda överskottsmedel må användas för en trädgårdsutställning i samband med allmänna lantbruksmötet i Stockholm 1930.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Anordnandet hösten 1930 av en allmän svensk trädgårdsutställning i Stockholm avser i första hand att främja avsättningen av trädgårdsalster. Den trädgårdsutställning, som är planerad att hållas i samband med lantbruksmötet i Stockholm samma år, har däremot till huvudsaklig uppgift att bland mötespubliken, som till väsentlig del torde komma att utgöras av representanter för jordbruksbefolkningen från skilda delar av landet, väcka ökat intresse för trädgårdsodlingen. Utställningarna äro sålunda avsedda att tjäna skilda syften.

Var för sig synas dessa betydelsefulla. År 1930 kommer 33 år att hava förflutit sedan en allmän trädgårdsutställning avhållits i Stockholm. Av största värde såväl för utställarna själva som för den köpande allmänheten synes vara, att på nämnda för avsättning av trädgårdsalster viktiga plats en mönstring nu hålles över senare tiders utveckling på ifrågavarande område av lantbrukshållningen.

Betydelsefullt torde även vara, att den viktiga binäring till jordbruket, som trädgårdsskötseln representerar, blir väl företrädd vid den allmänna svenska lantbruksutställningen i Stockholm år 1930. Det gagn, som härav torde vinnas, framträder ej minst vid tanken på den alltmer utvecklade egnahemsrörelsen och koloniträdgårdsverksamheten. Av värde synes jämväl i övrigt vara, att senare tiders rön genom en utställning göras kända i vidare kretsar bland jordbrukets idkare.

Med hänsyn till den nytta jag sålunda anser vara förenad med ifrågavarande båda utställningar och då desamma, särskilt vad angår den föreslagna allmänna svenska trädgårdsutställningen, icke torde komma till stånd utan statens ekonomiska stöd, vill jag tillstyrka, att staten i sådant hänseende lämnar sin medverkan. En framställning härutinnan synes lämpligen böra göras redan till årets riksdag. Visserligen återstå ännu två år till utställningarnas avhållande. Iordningsställandet av utställningsföremålen tager emellertid i vissa fall avsevärd tid i anspråk och för de blivande utställarna är det därför av stor betydelse att redan i år få avgjort, huruvida utställningarna komma till stånd.

Vad angår kostnaderna för ifrågavarande allmänna svenska trädgårdsutställning har Kungl. Maj:t den 16 december 1927 medgivit, att för utställningen må användas till förutvarande livregementets dragoners kasernetablis-

semang hörande markområde och vissa därinom befintliga byggnader. Även om lokalfrågan sålunda är löst, är dock givetvis omöjligt att kunna på förhand upprätta en säker beräkning över utställningens inkomster och utgifter. Den av lantbruksstyrelsen föreslagna staten synes mig emellertid kunna godkännas. Enligt denna skulle statens bidrag utgöra 25,000 kronor. Bidraget torde böra förbindas med villkoret, att eventuellt uppkommande överskott å utställningen skall enligt Kungl. Maj:ts bestämmande antingen inbetalas till statsverket eller reserveras för att framdeles användas till en liknande utställning, och synes, där ej Kungl. Maj:t förordnar om överskottets återbärande till statsverket, överskottet, i avbidan på att det tages i bruk, böra genom statskontoret göras räntebärande. Jämväl övriga av lantbruksstyrelsen föreslagna villkor för statsbidrag synas böra lända till efter rättelse. Enligt vad jag under hand inhämtat torde vara att förvänta, att de sålunda uppställda villkoren komma att godkännas av sökandena. Enär under budgetåret 1928—1929 utgifterna för ändamålet torde bli jämförelsevis obetydliga, behöver för nämnda tid av riksdagen begäras anvisning allenast av ett mindre belopp, förslagsvis 5,000 kronor.

Vidkommande användandet för en trädgårdsutställning i samband med lantbruksmötet i Stockholm 1930 av omförmälda till en nordisk trädgårdsutställning avsedda överskottsmedel, synes frågan om anordnandet av en dylik nordisk utställning vara uppskjuten till en obestämd framtid. På grund härav och med hänsyn till det ovissa värdet över huvud av dylika utställningar, lär intet vara att erinra emot, att sagda medel tagas i anspråk för ett fullständiggande av det blivande lantbruksmötets program genom avhållande i anslutning därtill av ifrågavarande trädgårdsutställning. Till den sålunda ändrade medelsdispositionen erfordras, såsom statskontoret framhållit, riksdagens samtycke. Erinras må i detta sammanhang, att det direkta statsbidrag, som står till förfogande för 1930 års lantbruksmöte, utgöres av de sammanlagda beloppen av det anslag å 25,000 kronor, som av riksdagen årligen plägar beviljas för att vara tillgängligt för de med vissa års mellanrum anordnade allmänna lantbruksmötena. Vid dessa hava icke tidigare förekommit trädgårdsutställningar av mera avsevärd omfattning, och hava medel av nämnda anslag, vilka kunna sägas icke hava varit beräknade för sådant ändamål, ej tagits i anspråk därtill.»

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot förevarande framställning, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må

a) såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för en allmän svensk trädgårdsutställning i Stockholm 1930 bevilja ett anslag av 25,000 kronor och därav anvisa för budgetåret 1928—1929 ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor, att utgå under villkor, bland andra,

att eventuellt uppstående överskott å utställningen enligt Kungl. Maj:ts bestämmande helt eller delvis inbetalas till statsverket eller ock reserveras för att framdeles användas för en hela riket omfattande trädgårdsutställning;

b) medgiva, att överskottet å det av riksdagen till femte nordiska trädgårdsutställningen i Göteborg 1923 å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisade anslaget må användas till bestridande av kostnaderna för anordnande av en trädgårdsutställning i samband med allmänna svenska lantbruksmötet i Stockholm 1930.

Stockholm den 17 april 1928.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 43.